

ДИНАМІКА ФОРМУВАННЯ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ДО ЗДОРОВ'ЯЗБЕРЕЖУВАЛЬНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ЗА ТЕХНОЛОГІЧНИМ КОМПОНЕНТОМ

УДК: 378.013+613.7+371.33

Джуринський П.Б.

У статті представлені результати формування готовності до здоров'язбережувальної діяльності майбутніх учителів фізичної культури за технологічним компонентом на прикінцевому етапі експерименту.

Результати формувального експерименту свідчать про ефективність використання педагогічних технологій, які сприяють набуттю знань, умінь та навичок, вивченню ефективних прийомів, методів, засобів, які можуть використовуватися у підготовці майбутніх учителів фізичної культури до здоров'язбережувальної діяльності.

Ключові слова: майбутні учителі, здоров'язбережувальна діяльність, навчально-виховний процес, організаційно-діяльнісний критерій, рівні готовності, формувальний експеримент, технологічний компонент, фізична культура.

ДИНАМИКА ФОРМИРОВАНИЯ ГОТОВНОСТИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ФИЗИЧЕСКОЙ КУЛЬТУРЫ К ЗДОРОВЬЕСБЕРЕГАЮЩЕЙ ДЕЯТЕЛЬНОСТИ ПО ТЕХНОЛОГИЧЕСКОМУ КОМПОНЕНТУ

Джуринский П.Б.

В статье представлены результаты формирования готовности к здоровьесберегающей деятельности будущих учителей физической культуры по технологическому компоненту по завершению формирующего этапа исследований.

Результаты формирующего эксперимента свидетельствует о эффективности использования педагогических технологий, которые способствуют приобретению необходимых знаний, умений и навыков, изучению эффективных приемов, методов, способов, которые могут использоваться в подготовке будущих учителей физической культуры к здоровьесберегающей деятельности.

Ключевые слова: будущие учителя, здоровьесберегающая деятельность, учебно-воспитательный процесс, организационно-деятельностный критерий, уровни готовности, формирующий эксперимент, технологический компонент, физическая культура.

DYNAMICS OF FORMING THE READINESS OF FUTURE TEACHERS OF PHYSICAL EDUCATION TO THE HEALTH-SAVING ACTIVITY ON TECHNOLOGICAL COMPONENT

Petr Dzhurinsky

In the article the results of forming of readiness are presented to health-saving activity of future teachers of physical education on a technological component on completion of the forming stage of researches.

Results of forming experiment testifies to efficiency of the use of pedagogical technologies which are instrumental in acquisition of necessary knowledges, abilities and skills, to the study of effective receptions, methods, methods which can be used in preparation of future teachers of physical education to health-saving activity.

Key words: *future teachers, health-saving activity, educational and educate process, organizational and the proces of activity criterion, levels of readiness, forming experiment, technological component, physical education.*

Постановка проблеми. Одним із пріоритетних завдань у системі освіти визначено виховання відповідального ставлення як до власного здоров'я, так і здоров'я довколишніх людей. Формування культури здоров'я, навичок здорового способу життя, ціннісного ставлення до власного здоров'я повинно започатковуватися з шкільного віку. Адаже відомо, що сьогодні значна кількість дітей має відхилення у здоров'ї і незадовільну фізичну підготовку, що пов'язано з великим навчальним навантаженням школярів, порушенням чергування праці та відпочинку, зменшенням рухової активності учнів.

З позиції сьогодення набуває особливої ваги й потребує вирішення проблема якісної підготовки майбутніх учителів фізичної культури як фахівців, спроможних здійснювати здоров'язбережувальну роботу в нових умовах із урахуванням здоров'язберігаючих технологій. Посилення оздоровчої функції фізичної культури в загальноосвітніх навчальних закладах, забезпечення індивідуального та диференційованого підходу до різних груп дітей – все це має на меті створення для дитини здоров'язберігаючого навчального середовища, що потребує модернізації процесу підготовки майбутніх учителів фізичної культури у вищих навчальних закладах та спрямування його на формування творчої особистості, здатної виконувати роль координатора здоров'язберігаючої освіти.

Водночас у підготовці майбутніх учителів фізичної культури до здоров'язбережувальної діяльності з учнями загальноосвітніх навчальних закладів існує низка суперечностей: між вимогами суспільства до підготовки майбутніх учителів фізичної культури до здоров'язберігаючої діяльності й недостатнім осмисленням і узагальненням цього процесу в педагогічній науці; між масовістю підготовки майбутніх учителів фізичної культури та індивідуально-творчим характером їх професійної діяльності; між орієнтацією на нові моделі навчально-виховного процесу у вищій школі та традиційним змістом, формами і методами підготовки майбутніх учителів [3].

Тенденція технологізації педагогічного процесу, згідно якої процес формування готовності стає керованим, якщо він реалізується як технологічний, такий, що відповідає вимогам демократичності, інтенсивності, відтворюваності, соціальної контекстності, моделювання професійної ситуації, поєднання дидактичних, комунікативних, особистісно-сміслових функцій, ролі творчої індивідуальності.

Мета дослідження: дослідити динаміку формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до здоров'язбережувальної діяльності за технологічним компонентом.

Завдання дослідження: 1. Виявити ступінь прояву комунікативних та організаційних здібностей досліджуваних. 2. Оцінити вміння майбутніх учителів фізичної культури організувати і здійснювати здоров'язбережувальну діяльність. 3. Оцінити рівень конфліктусталеності в майбутніх учителів фізичної культури.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Важливим компонентом у структурі готовності майбутніх учителів фізичної культури до здоров'язбережувальної професійної діяльності є технологічний, який передбачає опанування прийомів використання одержаної навчальної інформації з метою засвоєння способів здоров'язбережувальної діяльності в навчально-виховному процесі, формування умінь організації життєдіяльності учнів, що не зашкоджує як власному здоров'ю, так і дітей [9].

Реалізація технологічного компонента передбачає: формування у студентів умінь раціонально організувати свій спосіб життя з урахуванням усіх факторів здоров'язбереження (режим праці і відпочинку, раціональне харчування, оптимальний об'єм рухової активності, загартування, умінь зняти психологічну напруженість); здійснення збору і проведення аналізу інформації про стан здоров'я студентів, постановку мети і завдань формування готовності до здорового способу життя у студентів, а також відбір здоров'язбережувальних прийомів, методів, засобів, які повинні використовуватися в освітньому процесі [5].

В. Бобриська, зауважує, що оволодіння способами використання одержаної інформації для правильного вибору оздоровчих систем, практик, корекційних методик у сфері збереження і зміцнення здоров'я, опанування формами, засобами і методами збереження і зміцнення власного здоров'я та здоров'я інших сприяє формуванню вміння організувати навчально-виховний процес у школі, у ході якого не завдавалася б шкода здоров'ю учнів; застосовувати сучасні освітні здоров'язбережувальні методики; створювати індивідуальні програми формування здорового способу життя у школярів, проводити роз'яснювальну роботу в цьому напрямі з батьками, колегами тощо [2].

У технологічному компоненті О. Бондаренко виокремлює такі показники, як: практичне застосування валеологічних знань; умінь діагностувати стан власного організму і здійснювати реальні здоров'яутворюючі заходи; навички використання природних чинників середовища; умінь проводити заходи з психологічної стабілізації; умінь створювати оздоровчі методики, програми [4].

Для оцінки рівнів сформованості готовності майбутніх учителів фізичної культури до здоров'язбережувальної професійної діяльності за технологічним компонентом обрано організаційно-діяльнісний критерій.

Зважаючи на важливу роль учителя фізичної культури, успішність його здоров'язбережувальної діяльності багато в чому залежить від його здатності й умінь спостерігати, діагностувати стан здоров'я учнів. Розвиток зазначених умінь відбувається лише у процесі діяльності, під час якої усвідомлюється необхідність у саморозвитку, самовихованні відносно власного здоров'я й майбутньої професійної діяльності, пов'язаної зі збереженням і зміцненням здоров'я молодших школярів. Організаційно-діяльнісний критерій передбачає оцінку наявних умінь у майбутніх учителів налагоджувати взаємовідносини з

учнями й колегами у процесі професійної діяльності; спілкуватися з учнями молодшого шкільного віку, їхніми батьками; залучати учнів до організованої колективної діяльності, вміння виражати і відстоювати власну думку, сперечатися, вислуховувати думки інших; планувати й організовувати свою діяльність у майбутній професійній діяльності [8].

Виклад основного матеріалу. Рівні сформованості готовності майбутніх учителів фізичної культури до здоров'язбережувальної діяльності, умінь і навичок визначалися за допомогою виокремлених показників організаційно-діяльнісного критерію.

На протязі експериментального періоду студенти експериментальної групи (ЕГ - 167) навчалися за розробленими педагогічними технологіями з формування змістового компонента до здоров'язбережувальної діяльності, студенти контрольної групи (КГ- 163) працювали за стандартною навчальною програмою підготовки майбутніх учителів фізичної культури. На формувальному етапі досліджень ми провели зріз показників сформованості технологічного компонента.

За **організаційно-діяльнісним критерієм** оцінювались уміння, навички, здобутий досвід у здоров'язбереженні. Зазначений критерій передбачав наперед оцінку конструктивної функції майбутніх учителів щодо побудови навчально-виховного процесу з урахуванням потенційних можливостей різноманітних навчально-виховних засобів, залежно від ситуації, й індивідуальних особливостей школярів, що не зашкоджують їхньому здоров'ю, вміння планувати й реалізовувати власну здоров'язбережувальну діяльність.

Організаційно-діяльнісний критерій спрямований також на оцінку професійних здібностей майбутніх учителів, з-поміж яких важливими є розуміння учнів, визначення об'єктивної характеристики учнів, уміння створити позитивну психологічну атмосферу взаєморозуміння, організувати здоров'язбережувальну навчально-виховну та позанавчальну діяльність тощо. Завдяки цьому у студентів з'являється допитливість, спостережливість та кмітливність до того, як правильно діяти, щоб зберегти своє здоров'я упродовж усього життя [1].

З урахуванням вищезазначеного, показниками організаційно-діяльнісного критерію виступили: наявність організаційно-комунікативних здібностей; уміння організувати і здійснювати здоров'язбережувальну діяльність; уміння вирішувати педагогічні ситуації, наявність у студентів адекватної реакції на вчинки довколишніх людей (конфліктоусталеність); володіння здоров'язбережувальними методиками, спрямованими на формування здоров'язбережувальних навичок і вмінь молодших школярів у навчально-виховній діяльності.

Діяльність учителя фізичної культури зумовлена тим, що здебільшого тільки на них покладено завдання організації як навчально-виховної, так і позанавчальної діяльності учнів, а це передбачає те, що, вони повинні володіти комунікативними та організаційними здібностями. З урахуванням цього було проведено визначення рівнів сформованості зазначених здібностей за методикою В. Снявського і В. Федоршина [цит. 7].

При цьому, зважаючи на розподіл, на низькому рівні сформованості комунікативних і організаторських здібностей знаходилися ті студенти, величи-

на оцінний коефіцієнт яких становила від 0,20 до 0,45; на середньому рівні – від 0,46 до 0,65; на достатньому рівні – від 0,66 до 0,85; на високому рівні – від 0,86 до 1,0. Одержані результати подано в таблиці 1.

Як видно з таблиці 1 взаємодії зі школярами та їхніми батьками приділяється багато часу, отже, у студентів обох груп рівень комунікативних і організа-торських здібностей майже не відрізнявся.

Так, на низькому ступені прояву оцінили свої комунікативні здібності по 23 % та 26 % респондентів у ЕГ і КГ відповідно, організаторські здібності – 24 % в ЕГ та 27 % у КГ. Тобто ці студенти відчувають труднощі у спілкуванні з іншими людьми, не прагнуть до нових знайомств, надають перевагу можли-вості побути наодинці, часто стикаються з перешкодами в діяльності і легко відступають від своїх намірів, не володіють умінням відстоювати свою точку зору і схилити своїх товаришів на свій бік у вирішенні якихось питань.

Таблиця 1.

Ступені прояву комунікативних та організаторських здібностей у майбутніх учителів фізичної культури за результатами констатувально-го етапу експерименту

Ступінь	Комунікативні здібності				Організаторські здібності			
	ЕГ		КГ		ЕГ		КГ	
	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%
Низький	38	23 %	43	26 %	39	24 %	44	27 %
Середній	64	39 %	69	42 %	75	46 %	70	42 %
Достатній	43	26 %	40	24 %	49	30 %	49	30 %
Високий	18	11 %	14	9 %	-	-	3	2 %

Середній ступінь прояву комунікативних здібностей виявили 39 % студентів ЕГ і 42 % КГ, організаторських здібностей – 46 % респондентів ЕГ і 42 % КГ. Такі студенти швидко втомлюються від спілкування, некомфортно почуваються в малознайомому колективі, перевагу надають спілкуванню з людьми, яких давно знають, у вирішенні спірних питань займають нейтральну позицію, у громадській роботі беруть участь лише тоді, коли це необхідно.

Достатній ступінь прояву комунікативних здібностей зафіксовано у 26 % майбутніх учителів ЕГ та 24 % КГ, організаторських здібностей по 30 % у студентів ЕГ та КГ. Ці студенти доволі швидко йдуть на контакт з незнайомими людьми, люблять спілкуватися, знаходиться серед людей, проте не виявляють ініціативи в організації спільних справ, не дуже впевнено почуваються, коли доводиться виступати перед великою аудиторією.

Високий рівень комунікативних здібностей виявили 11% студентів ЕГ та 9% контрольної, організаторських 0% та 2 % відповідно. Цих студентів відрізняє впевненість у собі, вони легко включаються у будь-яку діяльність, є ініціаторами у вирішенні справ групи, організації різноманітних заходів для своїх товаришів, беруть активну участь у громадській роботі.

Показник «Уміння організовувати і здійснювати здоров'язбережувальну діяльність» оцінювався за допомогою питального «Мої дії щодо власного здо-

ров'язбереження (за С. Гримблатом, В. Зайцевим, С. Крамским) [6]. Питальник здебільшого спрямований на визначення того, чи володіють студенти навичками організації діяльності, спрямованої на збереження і зміцнення свого здоров'я. Це видавалося важливим, оскільки, на нашу думку, лише володіючи відповідними навичками та вміннями власного здоров'язбереження, майбутні вчителі фізичної культури зможуть на належному рівні здійснювати здоров'язбережувальну діяльність у загальноосвітній школі.

Аналізуючи відповіді студентів на запитання питника, було з'ясовано, що найбільше уваги приділяється ними виконанню санітарно-гігієнічних вимог. Так, стверджувальну відповідь на всі запитання щодо виконання санітарно-гігієнічних вимог дали 138 студентів ЕГ і 142 КГ.

Відповіді на запитання щодо режиму і культури харчування засвідчили, що в цьому плані студенти не завжди або зовсім не дотримуються вимог, що характеризують правильність їхніх дій. Так, щодо фраз «Приймаю їжу повільно і щоденно 3-4 рази на день», «Повноцінно харчуюсь» і «Щоденно вживаю перші страви» стверджувальну відповідь не дав жодний із студентів. Переважна більшість студентів 126 в ЕГ і 140 у КГ зазначили, що вони не завжди дотримуються вимог правильного харчування.

Узагальнені результати відповідей, подано в таблиці 2.

Результати в таблиці, свідчать про те, що у студентів не на належному рівні сформовані навички і вміння здоров'язбереження. Так, більшість з них виявили низький (ЕГ – 46%, КГ – 43 %) і середній (ЕГ – 42 %, КГ – 44 %) ступені володіння вміннями організації і здійснення здоров'язбережувальної діяльності. Лише 12 % студентів ЕГ і 13 % КГ за результатами питальника знаходилися на достатньому ступені. На високому ступені не виявлено жодного студента.

Таблиця 2

Оцінка вмінь майбутніх учителів фізичної культури організувати і здійснювати здоров'язбережувальну діяльність за результатами констатувального етапу експерименту

Ступінь	Експериментальна група		Контрольна група	
	абс.	%	абс.	%
Низький	75	46	71	43
Середній	68	42	73	44
Достатній	20	12	22	13
Високий	-	-	-	-

Зазначені результати свідчать про те, що студенти здебільшого не вміють раціонально організувати відпочинок і працю, не вміють використовувати аутотренінги, спрямовані на покращення свого емоційного та психічного стану. І хоча більшість студентів (78 %) визнають здоров'я основною цінністю і включають його до числа життєвих пріоритетів, проте вони не встановлюють взаємозв'язку між здоров'ям та активністю, працездатністю, професійним успіхом, здоров'ям і зовнішнім виглядом.

Для визначення рівня сформованості показника «Вміння вирішувати педагогічні ситуації, наявність адекватної реакції на вчинки людей, які оточують», застосовувалася методика визначення рівня конфліктуосталеності [10]. Використання цієї методики зумовлена тим, що у професійній діяльності вчителя фізичної культури часто виникають конфліктні ситуації, а тому важливими є вміння правильно поводитись у таких ситуаціях, знаходити правильні рішення. Одержані результати рівня конфліктуосталеності в майбутніх учителів фізичної культури за результатами констатувального етапу експерименту подано в таблиці 3.

Таблиця 3.

Оцінка рівня конфліктуосталеності в майбутніх учителів фізичної культури за результатами констатувального етапу експерименту

Ступінь	Експериментальна група		Контрольна група	
	абс.	%	абс.	%
Низький	62	38	60	36
Середній	69	42	74	45
Достатній	32	20	32	19
Високий	-	-	-	-

Як видно з таблиці 3, більшість респондентів мали низький (38 % ЕГ і 36 % КГ) і середній (ЕГ – 42 %, КГ – 45 %) ступені, тобто вони мали слабку конфліктостійкість. Такі студенти не мають досвіду поведінки в конфліктній ситуації, не вміють контролювати свій емоційний стан. На достатньому ступені виявлено у 20 % студентів ЕГ і 19 % КГ, на високому рівні респондентів в досліджуваних групах не виявлено.

На нашу думку, під час навчання у вищому педагогічному навчальному закладі мало уваги приділяється питанням конфліктології, набуттю практичних навичок у студентів щодо поведінки в них і вміння вирішувати конфліктні ситуації в майбутній професійній діяльності. Відтак, необхідно здійснювати цілеспрямовану роботу з майбутніми вчителями фізичної культури щодо підвищення їхньої конфліктуосталеності.

На підставі середньоарифметичного обчислення одержаних даних за всіма показниками операціонально-діяльнісного критерію було визначено рівні сформованості готовності майбутніх учителів фізичної культури до здоров'язбережувальної професійної діяльності за технологічним компонентом (табл. 4).

Таблиця 4.

Рівні сформованості готовності майбутніх учителів фізичної культури до здоров'язбережувальної професійної діяльності за технологічним компонентом за результатами констатувального етапу експерименту

Ступінь	Експериментальна група		Контрольна група	
	абс.	%	абс.	%
Низький	51	31	53	32
Середній	69	42	71	43

Достатній	37	23	37	22
Високий	6	4	5	3

Середньоарифметичні дані, подані в таблиці 4, свідчать про недостатню сформованість готовності майбутніх учителів фізичної культури здоров'язбережувальної діяльності за технологічним компонентом. Так, більшість студентів виявили низький (31 % в ЕГ та 32 % в КГ) та середній (ЕГ – 42 %, КГ – 43 %) рівні. На достатньому рівні зафіксовано в ЕГ – 23 %, у КГ – 22 % респондентів, на високому – по 4 та 3 % студентів відповідно у ЕГ та КГ.

Відтак, доходимо висновку щодо необхідності проведення цілеспрямованої роботи з боку викладачів вищого навчального закладу з формування технологічного компонента у майбутніх учителів фізичної культури, що надасть їм змогу належним чином виконувати професійну діяльність з урахуванням збереження і зміцнення здоров'я у школярів.

На протязі експериментального періоду, вирішення педагогічних ситуацій здоров'язбережувального характеру, створення сприятливого психологічного клімату в експериментальній групі під час викладання спецкурсів та навчальних дисциплін фахової підготовки, викладачі яких взяли участь в експериментальній роботі, сприяли значному покращенню результатів технологічного компоненту у студентів експериментальної групи.

Рівень сформованості готовності майбутніх учителів фізичної культури до здоров'язбережувальної професійної діяльності за технологічним компонентом визначався за середнім арифметичним одержаних результатів (див. табл. 5.).

Таблиця 5.

Рівні готовності майбутніх учителів фізичної культури до здоров'язбережувальної професійної діяльності за технологічним компонентом за результатами прикінцевого етапу експерименту

Ступінь	Експериментальна група				Контрольна група			
	Початковий зріз		Прикінцевий зріз		Початковий зріз		Прикінцевий зріз	
	абс.	%	абс.	%	абс.	%	абс.	%
Низький	51	31	8	5	53	32	31	19
Середній	69	42	36	22	71	43	83	50
Достатній	37	23	69	42	37	22	38	23
Високий	6	4	51	31	5	3	14	8

Як видно з таблиці 5, рівні сформованості готовності майбутніх учителів фізичної культури до здоров'язбережувальної професійної діяльності за технологічним компонентом після проведення формувального експерименту в експериментальній групі були значно вищими, ніж у контрольній. Так, високого рівня сформованості готовності за технологічним компонентом досягли 31 % студентів (на констатувальному етапі – 4 %), на достатньому рівні виявлено 42 % майбутніх учителів (на констатувальному етапі – 23 %), на се-

редньому рівні – 22 % (на констатувальному етапі – 42 %), на низькому залишилося 5 % респондентів ЕГ (на констатувальному етапі – 31 %). Змінилися результати й у контрольній групі: високого рівня сформованості технологічного компонента досягли 8 % студентів (на констатувальному етапі – 3 %), достатній рівень зафіксовано у 23 % майбутніх учителів (на констатувальному етапі – 22 %), середній рівень – 50 % (на констатувальному етапі – 43 %), на низькому залишилося 19 % респондентів (на констатувальному етапі – 32 %).

Виявлено, що по завершенні формувального експерименту значно покращилися результати рівнів сформованості готовності майбутніх учителів фізичної культури до здоров'язбережувальної професійної діяльності за технологічним компонентом у досліджуваних експериментальної групи.

Джерела

1. Барашков С. А. Формирование готовности студентов ВУЗов к здоровьесберегающей деятельности при профессиональной подготовке: автореф. дис... на соискание ученой степени канд. пед. наук: специальность 13.00.08 «Теория и методика профессионального образования (педагогические науки)» / С. А. Барашков. – Самара, 2008. – 20 с.

2. Бобрицька В. І. Теоретичні і методичні основи формування здорового способу життя у майбутніх учителів у процесі вивчення природничих наук: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед. наук: спеціальність 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / В. І. Бобрицька. – К., 2006. – 40 с.

3. Богданова І. М. Технології в освіті: теоретико-методологічний аспект: [монографія] / І. М. Богданова. – Одеса: «ТЕС», 1999. – 146 с.

4. Бондаренко О. М. Формування валеологічної компетентності студентів педагогічних університетів у процесі професійної підготовки : автореф. дис. на здобуття наукового ступеня канд. пед. наук: спеціальність 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / О. М. Бондаренко. – К., 2008. – 24 с.

5. Витун Е. В. Формирование готовности к здоровому образу жизни у студентов нефизкультурных вузов на основе ценностных ориентаций: автореф. дис... на соискание учен. степени канд. пед. наук: специальность 13.00.08 «Теория и методика профессионального образования» / Е. В. Витун. – Магнитогорск, 2007. – 24 с.

6. Гримблат С. О. Здоровьесберегающие технологии в подготовке специалистов: [учебно-методическое пособие] / С. О. Гримблат, В. П. Зайцев, С. - И. Крамской. – Харьков: Коллегиум, 2005. – 184 с.

7. Долинський Б. Т. Професійна готовність майбутнього вчителя як педагогічна проблема / Б. Т. Долинський // Науковий вісник Південноукраїнського державного педагогічного університету ім. К. Д. Ушинського: зб. наук. пр. – Одеса, 2006. – №1-2. – С. 50-58.

8. Тригуб Н. А. Формирование валеологической культуры педагога: автореф. дис... на соискание учен. степени канд. пед. наук: спец. 13.00.08 «Те-

ория и методика профессионального образования» / Н. А. Тригуб. – Казань, 1999. – 20 с.

9. Фицула М. М. Педагогіка: [навчальний посібник для студентів вищих педагогічних закладів освіти] / М. М. Фицула. – К.: Видавничий центр «Академія», 2002. – 548 с. (Альма-матер).

10. Чайка В. М. Теорія і технологія підготовки майбутнього вчителя до саморегуляції педагогічної діяльності: автореф. дис. на здобуття наук. ступеня докт. пед. наук: спеціальність 13.00.04 «Теорія і методика професійної освіти» / В. М. Чайка. – Тернопіль, 2006. – 43 с.

ЕКСПЕРИМЕНТАЛЬНІ ДОСЛІДЖЕННЯ ПЕДАГОГІЧНИХ УМОВ ФОРМУВАННЯ ХУДОЖНЬО-ПРОФЕСІЙНОЇ КУЛЬТУРИ У МАЙБУТНІХ АРХІТЕКТОРІВ

УДК : 720.92+378.013+ 306

Карпова С.М.

В статье рассматриваются экспериментальные исследования педагогических условий формирования художественно-профессиональной культуры будущих архитекторов в процессе обучения в высших учебных заведениях.

***Ключевые слова:** Художественно-профессиональная культура будущего архитектора, педагогические условия формирования художественно-профессиональной культуры.*

У статті розглядаються експериментальні дослідження педагогічних умов формування художньо-професійної культури майбутніх архітекторів у процесі навчання у вищих навчальних закладах

***Ключові слова:** Художньо-професійна культура майбутнього архітектора, педагогічні умови формування художньо-професійної культури.*

This article discusses the experimental study pedagogical conditions for the formation of artistic and professional culture of the future architects of the learning process in higher education.

***Keywords:** Art and the professional culture of the future architect, pedagogical conditions of formation of artistic and professional culture.*

Актуальність дослідження. Архітектура є галуззю людської діяльності, яка за загальним визнанням містить елементи матеріальної і духовної культури. Розуміння архітектурної освіти як культурної діяльності актуалізує низку проблем, найважливіша з яких – виховання майбутнього архітектора як людини високої професійної культури.

На основі культурологічного підходу вченими досліджено механізми, тенденції, умови, форми, методи і засоби формування окремих компонентів професійної